

REPATRIJACIJA STRANIH TERORISTIČKIH BORACA IZ SIRIJE:

NAUČENE LEKCIJE IZ ZAPADNOG BALKANA

Četiri države iz regiona Zapadnog Balkana (Kosovo, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija i Crna Gora) spadaju u deset država sa najviše stranih terorističkih boraca po glavi stanovnika. Politička volja za repatrijaciju stranih terorističkih boraca i dalje je jaka, barem na Zapadnom Balkanu, uprkos usporenjima u 2020. godini zbog pandemije virusa COVID-19. U drugim dijelovima svijeta, naročito u bogatijim državama, politička volja za repatrijaciju značajno je niža. Pandemija virusa COVID-19 je dodatno ograničila napore država u smjeru repatrijacije građana koji ne krše zakon, što je manje kontraverzno pitanje nego u slučaju porodica stranih terorističkih boraca.

Države Zapadnog Balkana su nedavno nastavile repatrijacije. Grupe od devetnaest, jedanaest i 23 građana su vraćene u Albaniju, na Kosovo i u Sjevernu Makedoniju i ilustruju kako je potrebno vršiti repatrijaciju. Njihova posvećenost, liderstvo i iskustvo predstavljaju vrijednost za vlade širom svijeta. Ove vlade su pokrenule repatrijacije najvećim dijelom iz razloga moralne obaveze vraćanja žena i djece koja su izložena patnji i imale su podršku donatora iz zemalja globalnog Zapada. Muškarci su također repatrirani, dok su se neki vraćali dobrovoljno, međutim ovaj proces obično uključuje sudski postupak i zatvaranje.

Ova bilješka o politici pruža operativne preporuke za nastavak repatrijacije, rehabilitacije i reintegracije povratnika na osnovu naučenih lekcija iz repatrijacije na primjerima Albanije, Kosova i Sjeverne Makedonije.

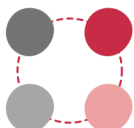
Više informacija potražite: Chiara Dedeken i Kevin Osborne, *Repatrijacija Stranih Terorističkih Boraca iz Sirije: Naučene Lekcije iz Zapadnog Balkana*. RESOLVE Network, 2021.

Na Zapadnom Balkanu, Kosovo je lider u repatrijaciji i reintegraciji stranih terorističkih boraca. To je prva država Zapadnog Balkana koja je uspostavila pravne i institucionalne zahtjeve za repatrijaciju, rehabilitaciju i reintegraciju, što je rezultovalo repatrijacijom 110 stranih terorističkih boraca.

Nedavno su Albanija i Sjeverna Makedonija također započele procese repatrijacije. Procjenjuje se da trenutno ima 86 građana Kosova, 50 građana Albanije, 130 građana Bosne i Hercegovine i 17 građana Sjeverne Makedonije u kampovima u Siriji.

Uz minimalne razlike, proces repatrijacije u državama Zapadnog Balkana uključuje četiri faze: 1) priprema; 2) logistika; 3) rehabilitacija; 4) reintegracija i resocijalizacija.

PREPORUKE

Za nacionalne vlade

- **Repatriirati strane terorističke borce, njihove porodice i djecu iz kampova na sjeveroistoku Sirije.** Primjer Kosova pokazuje da repatrijacija nije dovela do porasta nasilnog ekstremizma te da se povratnici mogu uspješno reintegrirati. Vlade država Zapadnog Balkana imaju dokazano iskustvo u povratima i RRR procesu i trebaju podijeliti to iskustvo.
- **Važnost pripreme podsticajnog ambijenta se ne može dovoljno naglasiti.** Investirati u pripremu zajednica koje primaju povratnike, radnike koji su u direktnom kontaktu s povratnicima i procese putem dobro razvijenih akcijskih planova, SOP-ova i obuke.
- **Centralizovati koordinaciju različitih uključenih strana kako bi se izbjeglo preklapanje i održavalo održivo razvijanje programa.**
- **Identifikovati prilike za rad s lokalnim NGO sektorom koji posjeduje resurse, stručnost, znanje i pristup lokalnim zajednicama.** Uključiti NGO sektor u RRR proces za povratnike. Naša iskustva iz Albanije, sa Kosova te iz Sjeverne Makedonije pokazuju da Memorandum o razumijevanju između vlada i NGO mogu poboljšati saradnju u svim fazama RRR programa.

Za donatore i kreatore politika

- **Preusmjeriti finansiranje sa čvrste bezbjednosti na RRR i prevenciju.**
- **Finansirati osnaživanje kapaciteta nacionalnih i lokalnih vladinih ustanova** putem lokalnog NGO sektora.
- **Koordinirati nacionalne i lokalne vladine ustanove u procjeni potreba stranih terorističkih boraca povratnika i njihovih porodica.**
- **Obezbjediti dugoročno finansiranje: više od 60 mjeseci.**
- **Pružiti jednaku podršku i prilike stranim terorističkim borcima povratnicima i zajednicama koje ih primaju u cilju sprječavanja stigmatizacije.**

RESOLVE NETWORK

Bolje istraživanje | Djelovanje na osnovu kvalitetnih informacija | Unaprijeđena politika o nasilnom ekstremizmu
www.resolvenet.org | [@resolvenet](https://twitter.com/resolvenet)

RESOLVE djeluje u sastavu organizacije U.S. Institute of Peace uz naslanjanje na višedecenijsko naslijeđe Instituta na polju predanog angažmana u zajednicama pogođenim sukobom.